

FALLUNDERLAG

Det du trenger å vite om
fallunderlag til lekeplass
og treningspark

UTSTYR FOR PARK OG LEKEPLASS

www.parkmiljo.no

Hei!

Takk for at du har lastet ned vår guide om fallunderlag. Her vil vi kort og enkelt prøve å forklare det du trenger å vite om fallunderlag til lekeplassen eller treningsparken.

Vi vil også bryte ned noen myter du kanskje har hørt.

Vi vil også gi deg noen tips som kan spare deg for penger og arbeide.

NB! Dette må anses som en veileder og ingen fasit.
Vi henviser til Standarden NS EN 1177 som til enhver tid er oppdatert og gjeldende.

GENERELT OM FALLUNDERLAG

Over 70% av alle ulykker på en lekeplass skyldes fall.

Da det samtidig er fallunderlag det slurves mest med er det viktig for oss og forenkle og tydeliggjøre hva som er gjeldende krav.

Alle apparater på en offentlig lekeplass med fallhøyde over 600mm skal ha godkjent fallunderlag i henhold til NS EN 1177. Denne standarden beskriver minstekrav for støtdemping på underlaget til en angitt høyde.

Alle seriøse leverandører av utstyr har sertifisert utstyr og nøyaktig beskrevet fallhøyde og fallsone. Oppgitte mål er minstekrav så det kan være lurt å lage det bedre enn forskriften sier. Det er ofte kostbart å gjøre endringer i etterkant om det viser seg at man har for liten sikkerhetssone eller underlag som ikke er i henhold til krav.

Da fallsonene mellom apparatene kan overlappe, er ytterkantene et absolutt krav. Da det ved fall er hodet som treffer lengst ut i fallsonen er det viktig at det ikke er gjenstander som kan forverre situasjonen. Omramming med kostbare stokker, steiner el. "stjeler" ofte bare penger fra budsjettet som kunne blitt benyttet til apparater og utstyr.

Vi hjelper deg gjerne med planleggingen slik at du får utnyttet området på beste måte og får et sikkert og trygt uteområdet med det tilgjengelige budsjettet.

MYTER

Det er en myte at alle lekeplass produkter må ha gummimatter eller sand som underlag. I mange tilfeller vil dette bare "spise" av penger fra budsjettet som kan bli benyttet til apparater.

Gress og bark som er rimelig, miljøvennlig og pent kan i enkelte tilfeller benyttes.

Sand må ikke være "EU godkjent", men den må ha riktig fraksjon og ikke inneholde leire eller finstoffer som gjør at den pakker seg. Det er ikke samme type sand som benyttes i sandkasser. Sandkasse sand skal være byggbar og kunne pakkes.

At fallsonen må innrammes er også en myte og ofte kun fordyrende og i verste fall kan innrammingen utgjøre en risiko. Om man faller, faller man gjerne utover hvor overkropp og hodet er den delen på kroppen som når lengst ut på fallsonen.

Har du hørt andre "myter" som du ikke finner svar her, må du gjerne ta kontakt slik at vi kan oppklare dette, og kanskje også ta det med i denne veilederen.

BARK

Bark er det mest miljøvennlige fallunderlaget på markedet og blandt det rimeligste. I tillegg ser det veldig fint ut!

Lekeplass bark (furu) inneholder mye mindre mikroorganismer enn granbark (blir "renere"). Bark synker sammen og omdannes til jord i løpet av 2-4 år og må etterfylles. Det er det nederste laget som først omdannes til jord så man kan kun etterfylle. Generelt vil det holde å etterfylle hvert 2-3. år. «Kornstørrelsen» på furubark skal være 10mm - 40mm.

For fallhøyder inntil 2 meter skal det være 200+100 mm dybde. For fallhøyder inntil 3 meter skal det være 300+100 mm dybde. (De 100 "ekstra" mm er for å ta høyde for at løsmasser forskyves ved bruk.)

30 kubikk tilsvarer lekeplass bark til 75-100m²

Fordeler

- Miljøvennlig
- Rimelig
- God dreneringsevne og er støtdempende også vinterstid.
- Katter er som regel ikke like glad i bark som i sand.
- Ligger stabilt også i skrånende terreng
- Hvis man ikke kommer til med maskinelt utstyr for utlegging er bark lett og trille i f.eks. trillebår. Kommer man ikke til med lastebil er det et godt alternativ å få levert bark i "Big Bags" som rommer 1m² og kan løftes inn med kran.

Ulemper

- Må etterfylles
- Kan dras opp på apparater
- Føles ikke like mykt som f.eks. sand.
- Grunnet volum og at det kun er 2 sagbruk som leverer riktig fraksjon kan det være kostbar frakt (Avhengig av hvor i landet man befinner seg).

GRESS/JORD

Gress kan benyttes som underlag opp til en fallhøyde på 1 meter. Dette forutsetter bruk av «myk» plen og et meget godt vedlikehold.

Merk at gress tidligere var godkjent for fallhøyde opp til 1,5 meter. Men nå endret til 1 meter (siden høsten 2014). Underlaget som da tidligere var godkjent kan nå være ulovlig.

1 meter holder allikevel til svært mange apparater som vipper/dumper, karuseller, lekehus, sandkasser mm.

Fordeler:

- Gress/jord er billig og som regel på plassen fra før
- Slipper utskifting/påfylling.

Ulemper:

- Krever mye vedlikehold,
- Ikke egnet hvis lekeplassen blir mye brukt
- Har forholdsvis lav maks. fallhøyde.

GUMMI- UNDERLAG/MATTER

Fallmatter er et ideelt materiale om man vil skape en myk og beskyttende overflate. Ved å bruke fallmatter reduseres slitasjen på apparatene betraktelig, som igjen minker kostnadene på vedlikehold. Mattene har en ru overflate som gir redusert sklifare, er samtidig enkle å rengjøre, lyddempende og selvdrenerende. Gummi heller/fallmatter blir mer og mer brukt, de finnes i mange størrelser.

Viktig å merke seg at underlaget i all hovedsak består av kvernete bildekk og at det ikke er forsket nok på innholdet av miljøgifter i disse produktene.

Fordeler:

- Ren overflate, lett å holde ren.
- Støver ikke, barna slipper sand i klær og sko som ofte dras med inn.
- Ingen etterarbeid/etterfylling.
- Handikap vennlig, lett å gå og trille på.
- Ikke noe problemer med katter, sprøyte spisser, knust glass og lignende.
- Lite slitasje på produktene.
- Fordelaktig for barn med astma og tung pust.
- Områder uten apparater kan benyttes til trening og annen lek
- Kan legges i skråninger (støpt underlag)
- Kan legges med spennende mønstre etc. (støpt underlag)

Ulemper:

- Høy engangskostnad (spares inn på sikt).
- Egner seg ikke under alle lekeapparater (fordeler/ulempene må vurderes i hvert enkelt tilfelle).
- Spørsmål om den reelle sammensetningen av gummien som i hovedsak består av oppmalte bildekk.
- Klima og forurensningsdirektoratet skal se nærmere på om disse mattene kan være skadelig for miljø og helse.

Sand/Grus

Fallsand er et forholdsvis rimelig alternativ, men sliter mye på utstyret. I tillegg må den snus og mykgjøres etter bruk for optimal funksjon. Fallsand tiltrekker også dyr(katter) som bruker den til toalett.

Man skal benytte sand/grus som er testet etter NS EN 1177 (HIC-test). Hensikten med denne testen er å finne ut om sand/-grusen egner som støtsand. (Visse minimums krav til kornstørrelse med mer.) Når det gjelder sand og grus anbefales en fraksjon mellom 0,5 og 5 mm, som dessuten må være jevnt fordelt.

For fallhøyder inntil 2 meter skal det være 200+100 mm dybde. For fallhøyder inntil 3 meter skal det være 300+100 mm dybde. (De 100 "ekstra" mm er for å ta høyde for at løsmasser forskyves ved bruk.)

TIPS: Ta kontakt med kommunen din og hør hvor de henter sand. De har oftest funnet den rimeligste leverandøren og mest lokale. Mye av kostnaden er frakt, så at transport streningen er så kort som mulig er viktig for lommeboken.

Fordeler:

- Lett å få tak i.
- Fåes i forskjellige kvaliteter og kornstørrelser.

Ulemper:

- Støver, blir dradd utover og inn i bygninger og sliter mye på utstyret.
- Må snus og mykgjøres etter bruk for optimal funksjon.
- Ofte problemer med katter og lignende.
- Stadig etterfylling.

Parkmiljø

Parkmiljø er en importør av lekeplass, treningsutstyr, møbler og utebelysning til Norge og jobber med de beste produsentene på markedet.

Vi har valgt å være en ren utstyrsleverandør da vi mener det er mer hensiktsmessig å benytte lokale entreprenører og montører for montering av utstyret. I noen tilfeller kan det også gjøres av borettslaget, sameiet, idrettslaget etc. selv.

Parkmiljø brenner for å skape mange gode arenaer hvor alle, uansett alder og nivå, skal kunne være aktive og sosiale utenfor den typiske organiserte treningen. Å være aktive har en fantastisk helseeffekt og blir stadig viktigere i en mer stillesittende hverdag.

Vi håper du vil ta kontakt med oss om du har behov for fallunderlag eller produkter til utemiljøet.

Parkmiljø er salgsleddet til Bergene Holm AS på lekeplassbark. Vi leverer med FDV og hjelper med utregning av masser og transport.

Parkmiljø
www.parkmiljo.no

Tel: + 47 97 08 94 42, post@parkmiljo.no
Besøksadresse: Hangarveien 21b, 3241 Sandefjord
Postadresse: Linglemveien 1, 3225 Sandefjord

Denne guiden er utarbeidet av Parkmiljø og er Parkmiljø sin eiendom og kan ikke kopieres, plagieres eller på annen måte benyttes uten vår skriftlige godkjenning.